

ارزیابی شیوع ژن های بیماری زای سویه های اشريشیا کلی تولید کننده شیگا توکسین در فروشگاه های عرضه کننده آب میوه و سبزیجات در شهرستان شیراز

مرجان شاه ایلی^۱، دکتر محمد کارگر^{۲*}، عباسعلی رضاییان^۳، مریم همایون^۴، مهدی کارگر^۵، صادق قربانی دالینی^۶

^۱مرجبی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارسنجان، گروه میکروبیولوژی، ^۲دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جهرم، گروه میکروبیولوژی،
^۳مرجبی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جهرم، گروه میکروبیولوژی، ^۴کارشناس ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، باشگاه پژوهشگران جوان،
^۵کارشناس، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس، گروه میکروبیولوژی، ^۶کارشناس ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جهرم، باشگاه پژوهشگران جوان

چکیده

زمینه و هدف: سویه های اشريشیا کلی تولید کننده شیگا توکسین می توانند انسان ها را از طریق مصرف غذاهای حیوانی و گیاهی آلوده نمایند و عامل ایجاد مسمومیت های غذایی همراه با اسهال، کولیت هموراژیک، سنتروم اورمی همولیت و حتی مرگ باشند. هدف از این پژوهش، جداسازی و شناسایی ژن های بیماری زای سویه های اشريشیا کلی O157:H7 از نمونه های آب میوه و سبزیجات شهرستان شیراز بود.

مواد و روش ها: این پژوهش به صورت مقطعی - توصیفی بر روی ۸۹ نمونه آب میوه و سبزیجات جمع آوری شده از چهار منطقه شیراز انجام شد. نمونه ها پس از غنی سازی در محیط ECB واجد نووبیوسین در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد مورد بررسی قرار گرفتند. سپس از محیط VRBA و CT-SMAC به منظور بررسی تخمیر سوربیتول و لاکتوز و از محیط کروموماگار برای بررسی فعالیت بتاگلوكورونیدازی جدایه های باکتریایی استفاده شد. با استفاده از آنتی سرم اختصاصی باکتری اشريشیا کلی O157 H7 تایید گردید. در نهایت وجود ژن های بیماری زای stx1، stx2، eae و hly با استفاده از Multiplex PCR و ژن های fliC H7 و rfb O157 با روش single PCR بررسی شد.

یافته ها: از مجموع نمونه های مورد بررسی ۶۹ باکتری سوربیتول منفی (۷۷/۵۳٪) جداسازی گردید که پس از بررسی های سرولوزیکی ۲۱ باکتری (۲۳/۶۰٪) به عنوان اشريشیا کلی O157 شناسایی شدند. از باکتری های یاد شده ۱۷ باکتری (۸۰/۹۵٪) ژن rfb O157 و ۹ باکتری (۴۲/۸۴٪) ژن fliC H7 را داشتند. با ارزیابی مارکرهای بیماری زایی، در ۳ نمونه ژن stx1 و در یک نمونه ژن های eae و stx1 شناسایی شد. نتیجه گیری: مطالعات گستردہ تر بر روی منابع، میزان شیوع، سرنوشت و انتقال اشريشیا کلی O157:H7 در نزدیکی محیط های تامین سبزیجات به منظور تعیین مکانیسم های آلودگی قبل از برداشت محصول و توانایی انتقال آلودگی و بیماری زایی برای انسان ضروری است.

واژگان کلیدی: اشريشیا کلی O157:H7، PCR، عوامل بیماری زایی

پذیرش برای چاپ: ۸۸ اسفند

دریافت مقاله: آذر ۸۸

* آدرس برای مکاتبه: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جهرم، گروه میکروبیولوژی

تلفن ۰۹۱۷۳۱۴۹۰۳، نامبر: ۰۷۱۱-۶۲۷۱۵۴۷

پست الکترونیک: mkargar@jia.ac.ir

اپی‌تیال روده‌ای هستند که در ایجاد اسهال خونی نقش دارد. از دیگر عوامل بیماری‌زای سویه‌های STEC، پروتئینی به نام اینتیمین (intimin) است که مسئول اتصال باکتری به روده و ایجاد آسیب‌های خاصی به نام اتصال و محظوظ شدن (cup like) attaching/effacing) و ساختارهای فنجانی شکل (attaching/effacing) در سلول‌های اپی‌تیال روده می‌باشد. پروتئین اینتیمین یک پروتئین ۹۴kDa غشای خارجی است. به ژن کدکننده این پروتئین اینتیمین یک eaeA (*E. coli* attaching and effacing) در سویه‌های STEC به وضوح با خطر افزایش اسهال خونی در انسان همراه می‌باشد. (۱ و ۸). دوز عفونی پایین باکتری، ضرورت توسعه تکنیک‌های تشخیصی حساس را نشان می‌دهد تا بتواند اینمنی و سلامت غذا را تامین کند (۹). با وجود این که ژن‌های hly و eaeA و ژن‌های stx1 و stx2 در سویه‌های STEC مهم‌ترین ژن‌های بیماری‌زایی شناخته شده سویه‌های STEC هستند، اما ارزیابی ژن‌های O157 و rfb fliC H7 در سویه‌های نتائید شده با آنتی سرم، می‌تواند به تشخیص دقیق‌تر باکتری کمک نماید. هدف از این پژوهش، پایش سویه‌های اشريشيا کلى O157:H7 در نمونه‌های سبزیجات و آب میوه‌های سنتی شیراز و مقایسه روش‌های سروپلوری و مولکولی به منظور شناسایی سروتیپ O157:H7 در باکتری‌های جداسازی شده می‌باشد.

مواد و روش‌ها

(الف) نمونه‌گیری: این پژوهش به صورت مقطعی توصیفی بر روی ۸۹ نمونه (آب هویج، تربچه، کاهو و سبزیجات دیگر) تهیه شده از فروشگاه‌های عرضه کننده این محصولات در ۴ منطقه جغرافیایی غرب، شرق، شمال و جنوب شیراز در سال ۱۳۸۹ انجام شد. اطلاعات مربوط به محل جغرافیایی، زمان نمونه‌گیری و دمای نگهداری در پرسشنامه تنظیمی ثبت گردید. نمونه‌ها با رعایت زنجیره سرد به آزمایشگاه میکروب‌شناسی منتقل شدند و پس از انتقال به آزمایشگاه به سرعت مورد آزمایش قرار گرفتند.

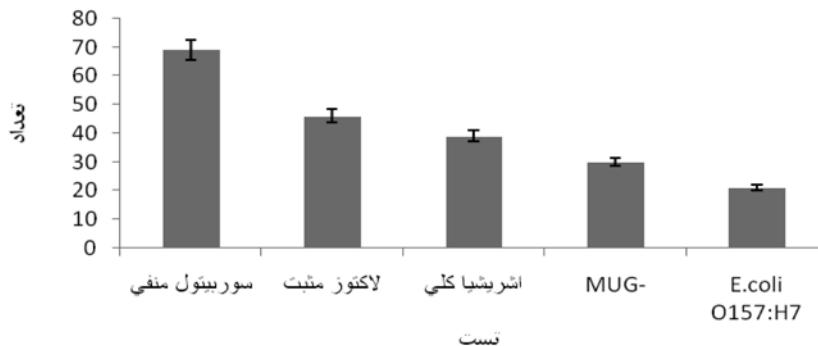
(ب) غنی‌سازی: به منظور غنی‌سازی، ۲۵ گرم از نمونه‌های کاهو و سبزیجات و ۲۵ میلی‌لیتر از نمونه‌های آب میوه جداسازی و پس از کشت در ۲۲۵ میلی‌لیتر محیط اشريشيا کلى براحت

مقدمه

اشريشيا کلى تولید‌کننده شیگا توکسین (Shiga Toxigenic *Escherichia coli*=STEC) اولین بار در سال ۱۹۸۲ به عنوان یک پاتوژن انسانی شناسایی شد. از آن زمان به بعد، بیش از ۲۰۰ سروتیپ STEC از مواد غذایی، نمونه‌های حیوانی و منابع دیگر جداسازی شده است (۱). اشريشيا کلى O157:H7 مهم‌ترین سروتیپ سویه‌های تولید‌کننده شیگا توکسین اشريشيا کلى می‌باشد که در ایجاد بیماری‌های منتقل شونده به وسیله مواد غذایی نقش دارد (۲). این سروتیپ عامل اصلی در ایجاد موارد تک‌گیر و همه‌گیری‌های کولیت هموراژیک و سندروم اورمی همولیتیک است. عفونت‌های انسانی ناشی از این باکتری در اثر مصرف آب و غذای آلوده ایجاد می‌شوند (۳ و ۴). محصولات غذایی مانند شیر خام و پاستوریزه نشده، پنیر، سس مایونز، میوه، سوسیس و کالباس، همبرگر و گوشت چرخ کرده به عنوان منابع آلودگی اشريشيا کلى O157:H7 گزارش شده است (۲ و ۴). هر میکروارگانیسمی برای رشد به یک محدوده pH خاص احتیاج دارد. از آن جا که میکروارگانیسم‌ها برای تنظیم pH داخلی خود ساختار خاصی ندارند، به شدت تحت تاثیر pH ماده غذایی قرار می‌گیرند. معمولاً غذاهایی با pH پایین به راحتی توسط باکتری‌ها فاسد نمی‌شوند. اشريشيا کلى O157:H7 به خاطر توانایی زنده ماندن در pH پایین به خوبی شناخته شده است. اشريشيا کلى O157:H7 توانایی زنده ماندن در غذاهایی با pH پایین به ویژه آب میوه، سوسیس و کالباس تخمیری را دارد (۵).

منابع آلودگی میوه و سبزیجات شامل آب آلوده و کودهای حیوانی مورد استفاده در زمین‌های کشاورزی است. زمانی که امکان ورود گاو و نشخوارکنندگان دیگری مثل گوزن به زمین‌های کشاورزی و مزارع سبزی وجود داشته باشد، شانس آلوده شدن میوه و سبزی‌های خام با باکتری اشريشيا کلى O157:H7 افزایش می‌یابد (۶ و ۷).

سویه‌های STEC دو سیتو توکسین قوی به نام شیگا توکسین های ۱ و ۲ (Stx2 و Stx1) را تولید می‌کنند که ژن‌های آن توسط فاژ کد می‌شود. این توکسین‌ها دارای اثر سیتوپاتیک بر روی سلول‌های

نمودار ۱: توزیع فراوانی و نسبت باکتری‌های مشکوک به اشريشيا کلی O157:H7 بر اساس تست‌های بیوشیمیایی.

(10mM KCl، $1\text{ }\mu\text{M}$ Taq DNA پلی‌مراز 20 pM) از هر یک از پرایمرها $4\text{ }\mu\text{l}$ DNA انجام شد. PCR با استفاده از دستگاه ترموسایکلر (Techne, UK) (با شرایط حرارت: 95°C درجه سانتی‌گراد 20 ثانیه 3 دقیقه (واسرشت سازی ابتدایی)، 95°C درجه سانتی‌گراد 40 ثانیه (اتصال پرایمر)، (واسرشت سازی)، 58°C درجه سانتی‌گراد 90 ثانیه (اتصال پرایمر)، 72°C درجه سانتی‌گراد 90 ثانیه (گسترش پرایمر) و 72°C درجه سانتی‌گراد 5 دقیقه (گسترش نهایی) انجام شد. در نهایت 10 میکرولیتر از محصول PCR را بر روی ژل آگاروز 1.5% واحد اتیدیوم بروماید منتقل و پس از الکتروفورز توسط دستگاه ترانس لومیناتور مورد بررسی قرار گرفت. به عنوان کنترل مثبت از سویه ۹۳۳J اشريشيا کلی O157:H7 و به عنوان کنترل منفی از سویه اشريشيا K12 استفاده شد (12). هم‌چنین به منظور تعیین هویت دقیق ویروتیپ O157:H7 از پرایمرهای اختصاصی ژن‌های fliC H7 و rfb O157 استفاده شد (1).

یافته‌ها

از نمونه‌های جمع‌آوری شده، 19 نمونه ($21/35$ ٪) مربوط به سبزی، 24 نمونه ($26/97$ ٪) تریچه، 4 نمونه ($4/49$ ٪) اسفناج، 7 نمونه ($7/86$ ٪) کاهو و 35 نمونه ($39/33$ ٪) مربوط به آب هویج بود. از مجموع نمونه‌های مورد بررسی در محیط CT-SMAC، 69 مورد ($77/53$ ٪)، کلنی‌های سوربيتول منفی و 46 مورد ($51/69$ ٪) کلنی‌های لاکتوز مثبت در محیط VRBA جداسازی گردید. پس از کشت بر روی محیط‌های اختصاصی، 39 نمونه ($43/82$ ٪) به عنوان اشريشيا کلی تعیین هویت شدند. پس از بررسی فعالیت بتاگلوبورونیدازی بر روی محیط

(ECB) (تھیه شده از شرکت دیفکو (آمریکا) حاوی 20 mg/l نووپیوسین تھیه شده از شرکت سیگما (آمریکا) کشت داده شد و به مدت 24 ساعت در دمای 37°C گرم خانه‌گذاری گردید (10). ج) جداسازی باکتری: تمام نمونه‌های غنی شده بر روی محیط سوربيتول مک‌کانکی آگار (SMAC) (تھیه شده از شرکت مرك (آلمان) حاوی 0.05 mg/l سفیکسیم (Oxoid, UK) و $2/5$ میلی‌گرم در لیتر تلوریت پتاسیم (Oxoid) کشت داده شدند و پس از 24 ساعت گرم خانه‌گذاری در دمای 37°C ، کلنی‌های سوربيتول منفی خالص سازی گردید. به منظور ارزیابی تخمیر لاکتوز و تعیین هویت باکتری‌های جداسازی شده محیط‌های ویولت رد بایل آگار (VRBA) و ائوزین متیلن بلو آگار (EMB) هر دو تھیه شده از شرکت مرك مورد استفاده قرار گرفت. هم‌چنین به منظور بررسی فعالیت بتاگلوبورونیدازی، باکتری‌های تایید شده به عنوان اشريشيا کلی بر روی محیط کروموجرام آگار اختصاصی O157 تھیه شده از شرکت هایمدیا (هند) کشت داده شد و به مدت 24 ساعت در دمای 37°C گرم خانه‌گذاری گردید (10 و 11).

د) تعیین سروتاپ: به منظور تایید نهایی کلنی‌های سوربيتول منفی و بتاگلوبورونیداز منفی، از تست آگلوبیناسیون با آنتی‌سرم اختصاصی O157 (بهار افshan، ایران) استفاده شد (8).

ه) ارزیابی ژن‌های بیماری‌زای: استخراج DNA با استفاده از کیت DNP^{TM} (سیناژن، ایران) انجام گردید. برای ردیابی هم‌زمان ژن‌های بیماری‌زای VRBA، eae، hly و stx2 از روش Multiplex PCR با استفاده از پرایمرهای معرفی شده توسط Santaniello در سال 2007 استفاده شد. حجم نهایی واکنش PCR، $50\text{ }\mu\text{l}$ میکرولیتر و حاوی 10 mM Tris-HCL، 1 mM MgCl₂، 3 mM dNTPs، 0.2 mM

بحث

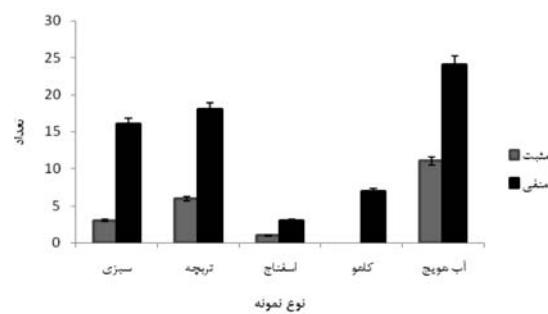
باکتری اشتریشیاکلی O157:H7، چهارمین عامل بیماری‌های منتقل شونده از طریق مواد غذایی در آمریکا محسوب می‌شود. شمار موارد بیماری‌های مرتبط با مصرف انواع آب میوه و سبزیجات خام نیز طی سال‌های اخیر افزایش یافته است (۱۳).

با توجه به بقای طولانی مدت باکتری در محیط، امکان انتقال غیرمستقیم و جا به جایی باکتری از طریق حشرات وجود دارد. حشرات در نتیجه ارتباطی که با کود و مدفوع حیوانات دارند، موجب انتشار این باکتری در محیط می‌شوند. جانوران کندره (مانند حلزون) از آفت‌های کشاورزی هستند که معمولاً سبزیجات پر برگ را آلوود می‌کنند. این جانوران به طور مدام باکتری‌های خاک و محیط خود را می‌بلعند. بنابراین پتانسیل آلوودگی با سویه O157 را دارند. این بی مهرگان ممکن است در انتقال سویه O157 به میوه و سبزیجات از طریق تماس مستقیم آلوودگی با مدفوع نقش داشته باشد. پژوهش‌های مختلف نشان داده که اشتریشیاکلی بیشتر در کناره‌ها و شکاف‌های سبزیجات و میوه‌ها و یا در جایگاه‌های تغذیه‌ای جانوران کندره مستقر می‌شوند. این نواحی نه تنها نقش محافظت باکتری را در برابر عواملی مانند شستشو و مواد پاک‌کننده دارد، بلکه مکان‌هایی برای انتقال هستند (۱۴).

در فاصله سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰، آب میوه (شامل شربت سبب و آب سبب) و محصولاتی مانند جوانه‌های یونجه، کاهو و کلم همه‌گیری‌های گسترده‌ای را در مناطق مختلف جهان ایجاد نموده است که معروف‌ترین آن‌ها در سال ۱۹۹۶ در ژاپن به دنبال مصرف جوانه‌های تربچه روی داده است (۱۵).

در ایالات متحده افزایش مصرف میوه و سبزیجات خام با افزایش همه‌گیری‌های ایجاد شده توسط این باکتری در ارتباط بوده است. در سال ۲۰۰۵ یک همه‌گیری مربوط به مصرف محصولات بسته بندی شده از جمله کاهو و در سال ۲۰۰۶ یک همه‌گیری بزرگ‌تر نیز در ارتباط با مصرف اسفناج گزارش گردید. سویه‌های جداده در هر دو همه‌گیری یاد شده اشتریشیاکلی O157:H7 بود (۱۶).

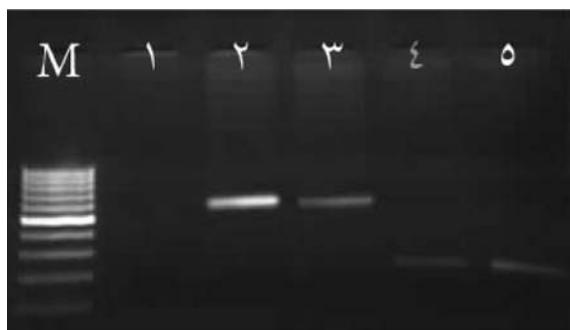
نتایج ما در این پژوهش نشان داد که از ۲۱ باکتری تائید شده با آنتی‌سرم، ۴٪/۷۶ مربوط به اسفناج، ۱۴٪/۲۹ مربوط به سبزی،

نمودار ۲: فراوانی مطلق و نسبت باکتری‌های جدا شده با روش سرولوژیکی بر اساس نوع نمونه.

اختصاصی کروماآکار، ۳۰ باکتری اشتریشیاکلی بتاگلوكورونیداز (MUG) منفی (٪۳۳/۷۱) و با استفاده از آنتی‌سرم اختصاصی، ۲۱ باکتری اشتریشیاکلی O157:H7 (٪۲۳/۶۰) جداسازی شد (نمودار ۱).

بیشترین سروتیپ‌های شناسایی شده با روش سرولوژی مربوط به آب هویج و کمترین آن‌ها مربوط به اسفناج به ترتیب با فراوانی ۰٪/۷۶ و ۰٪/۴/۷۶ بود (نمودار ۲). پس از بررسی‌های مولکولی، از مجموع نمونه‌های تائید شده با آنتی‌سرم ۱۷ نمونه (٪۸۰/۹۵) fliC H7 و rfb O157 و ۹ نمونه (٪۴۲/۸۶) دارای ژن fliC H7 بودند (شکل ۱). هم‌چنین در ۳ نمونه (٪۳/۳۷) ژن stx1 و در ۱ نمونه (٪۱/۱۲) ژن‌های eae و stx1 مشاهده گردید که هر ۴ مورد مربوط به سویه‌هایی بود که با زن‌های O157 rfb و fliC H7 نیز به عنوان اشتریشیاکلی O157:H7 تائید شده بودند (شکل ۲).

شکل ۱: نمایش ژن‌های اختصاصی سروتیپ در باکتری اشتریشیاکلی O157:H7 بر روی ژل آگاروز. ردیف M: سایز مارکر ۱۰۰ جفت بازی، ردیف ۱: کنترل منفی، ردیف‌های ۲ و ۳ نمونه‌های واحد ژن fliC H7 و ردیف‌های ۴ و ۵ نمونه‌های واحد ژن rfb O157.

٪ ۹۲/۲ و ٪ ۱۰۰ گزارش گردید. جمعیت بسیار زیاد مگس‌ها در مزارع پرورش گاو به عنوان یک عامل مهم انتشار اشتریشیا کلی O157:H7 در بین حیوانات و محیط زندگی آن‌ها محسوب می‌شود (۱۷).

بلانکو (Blanco) و همکارانش در اسپانیا در سال ۲۰۰۳ از روش Multiplex PCR به منظور بررسی ژن‌های *stx1* و *stx2* استفاده از PCR برای ردیابی جداگانه ژن‌های *eaeA* و *hlyA* استفاده (STEC) کردند. از مجموع ۳۸۴ سویه تولید کننده شیگا توکسین (STEC) شناسایی شده، در ٪ ۵۵ ژن *stx1*، در ٪ ۳ ژن *stx2*، در ٪ ۴۲ ژن‌های *hlyA* و *stx2*، در ٪ ۶ ژن *eaeA* و در ٪ ۲۸ ژن مشاهده گردید. فراوانی بالای ژن *stx1* در این مطالعه قابل توجه است (۱۸).

أُسيك (Osek) در پژوهش سال ۲۰۰۳ خود در لهستان با استفاده از روش Multiplex PCR، وجود ژن‌های بیماری‌زای *stx1* و *stx2* (به همراه واریانت‌های آن) و *fliC*, *H7*, *grfb*, *O157*, *hlyA*, *eaeA* را باکتری‌های جدادشده از نمونه‌های کودکان و نمونه‌های مدفوع گاو، مورد ارزیابی قرار داد. نتایج این پژوهش نشان‌دهنده فراوانی ۱۲/۴ درصدی ژن‌های شیگا توکسین بود. از این ۲۵ سویه دارای ژن‌های *stx1*، تعداد ۶ ایزوله مربوط به سروتیپ اشتریشیاکلی O157:H7 و ۴ ایزوله مربوط به سروتیپ اشتریشیاکلی O157:NM بودند. در ۲۰ سویه STEC نیز ژن‌های *ehlyA*, *gaaeA* تشخیص داده شد (۱۹).

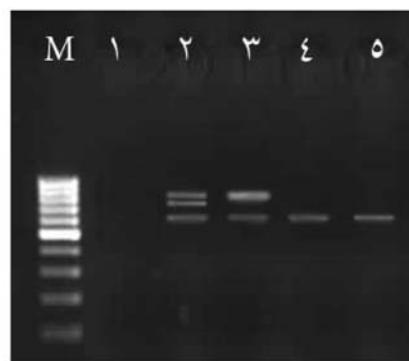
اهلیخ (Uhlich) و همکاران در سال ۲۰۰۶ در آمریکا دو همه‌گیری به دلیل مصرف اسفناج و کاهوی آلدوه با باکتری اشتریشیاکلی O157:H7 را گزارش نمودند. سویه‌های جدادسازی شده در این همه‌گیری‌ها ارتباط ژنتیکی نزدیکی با هم داشته و پس از انجام PCR، تمام سویه‌ها دارای ژن‌های *hlyA*, *eaeA* و *wyzO157* بکی از ژن‌های *stx1* و *stx2* و یا هر دو ژن یاد شده بودند (۲۰).

فراتامیکو (Fratamico) در سال ۲۰۱۰ در ایالات متحده از روش Multiplex Real-Time PCR برای تشخیص باکتری اشتریشیاکلی O157:NM (NM=Gیرمتحرک و یا H-) از نمونه‌های مواد غذایی استفاده نمود. این محقق پژوهش خود را با استفاده از پرایمرهای اختصاصی برای بررسی وجود ژن‌های *stx1*, *stx2*, *wzyO157*, *stx1*, *stx2*, *eaeA* و *fliC* در سویه‌های جدادسازی شده انجام داد (۲۱).

٪ ۵۷/۲۸ مربوط به ترپچه و ٪ ۳۸/۵۲ مربوط به آب هویج بودند. با توجه به این که بیشترین تعداد نمونه‌های جمع آوری شده مربوط به آب هویج بوده و احتمال آلدگی هویج در هنگام برداشت در مزارع کشاورزی و عدم شستشوی مناسب نیز وجود داشته، این نتایج قابل پیش‌بینی بود.

نتایج مطالعات مختلف نشان‌دهنده بقای بهتر باکتری اشتریشیا کلی O157:H7 در دماهای پایین، در خاک‌های رس و تقویت شده با کود حیوانی و در نزدیکی ریشه گیاهان می‌باشد. هم‌چنین با توجه به این که این باکتری می‌تواند به مدت ۴ تا ۸ هفته در زمین زنده بماند و در محیط منتشر شود، پیشنهاد شده است که حداقل فاصله زمانی بین استفاده از کود حیوانی و برداشت محصول ۱۲۰ روز باشد (۱۶).

آلام (Alam) و همکاران در سال ۲۰۰۴ در آمریکا، به منظور بررسی بهتر اکولوژی باکتری اشتریشیاکلی O157:H7 میزان شیوع و ارتباط آن را با مگس‌های خانگی مورد مطالعه قرار دادند. محققین یادشده تعداد ۳۴۴۰ مگس خانگی از ۲ مزرعه گاوداری طی مدت ۴ ماه جمع آوری نمودند. تمامی نمونه‌ها از نظر آلدگی با این باکتری بررسی شدند. میزان شیوع باکتری در مگس‌های جمع آوری شده از آخر و محل‌های نگهداری غذای دام به ترتیب ٪ ۲/۹ و ٪ ۱/۴ تخمین زده شد. هم‌چنین میزان آلدگی در مگس‌های آلدوه بین $1/5 \times 10^5$ CFU تا $1/5 \times 10^6$ گزارش گردید. با روش PCR ژن‌های *stx1*, *stx2*, *eaeA* و *fliC* در باکتری اشتریشیاکلی O157:H7 جداسازی شد و نتایج مثبت به ترتیب ٪ ۹۰/۴،

شکل ۲: نمایش ژن‌های بیماری‌زای تعیین شده با روش Multiplex PCR توسط پرایمرهای اختصاصی بر روی ژل آگاروز. ردیف M: سایز مارکر ۱۰۰ جفت بازی، ردیف ۱: کنترل منفی، ردیف ۲: کنترل مثبت، ردیف ۳: نمونه واحد دو ژن *eaeA* و *stx1*. ردیف های ۴ و ۵ نمونه‌های واحد ژن *stx1*.

با توجه به بقای طولانی مدت این ارگانیسم در خاک و در محیط‌های دارای pH پایین، خطر آلودگی مواد غذایی به ویژه در هنگام جدا شدن میوه از درخت و افتدان بر روی زمین بالا می‌رود. بنابراین ضرورت توجه و مراقبت بیشتر و پیشگیری در هنگام برداشت محصول وجود دارد. روش‌هایی که بر کاهش جمعیت باکتری اشتریشیاکلی O157:H7 قبل از ورود به زنجیره غذایی انسان تاکید دارند می‌توانند نقش مهمی را در کاهش بیماری‌های انسانی ایفا کنند (۲۳).

نتیجه گیری

با توجه به دوز انداز عفنونی و امکان آلودگی سبزیجات و میوه‌ها به باکتری O157:H7 ضرورت پایش مواد غذایی در مراحل مختلف کاشت، داشت و برداشت و عرضه آن به بازار وجود دارد.

تشکر و قدردانی

نویسنده‌گان این مقاله مراتب سپاس و قدردانی خود را از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارسنجان و جهرم به دلیل حمایت‌های مالی و اجرایی اعلام می‌دارند.

کارگر و همکاران در سال ۱۳۸۶ در شیراز از ۳ سویه تأیید شده با آنتی‌سرم، در دو سویه ژن‌های بیماری‌زای *stx1* و *eaeA* را مشاهده نمودند (۲۱).

ما در این پژوهش، با استفاده از روش Multiplex PCR در نمونه‌های تأیید شده با آنتی‌سرم اختصاصی، ژن‌های *stx1* و *A* *eaeA* را در سویه‌های جدا شده تشخیص دادیم. از بین جدایه‌های سویه دارای ژن *stx1* و یک سویه دارای ژن‌های *stx1* و *eaeA* بود که با نتایج پژوهش‌های قبلی ما مطابقت دارد. در پژوهش‌های قبلی ما بر روی نمونه‌های کلینیکی (۸) و نمونه‌های غذایی (۲۱ و ۲۲) در سطح استان فارس ژن *hly* مشاهده نشده بود و الگوی ژنتیکی غالب نشان دهنده وجود هم‌زمان ژن‌های *stx1* و *eaeA* در سویه‌های جداسازی شده بود.

خطرات ناشی از عفونت با اشتریشیاکلی O157:H7 و تجربیات موارد آلودگی با این باکتری، اهمیت انجام آزمایش‌های دقیق برای شناسایی سروتیپ O157:H7 را نشان می‌دهد. در صورت شناسایی سریع این باکتری، منع شیوع آن نیز زودتر شناسایی و درمان می‌گردد. بررسی‌های مولکولی هم‌زمان بر روی نمونه‌های محیطی (مانند آب و خاک) و سبزیجات، می‌تواند ارتباط ژنتیکی سویه‌ها و درنتیجه سبب شناسایی عامل بیماری را بهتر نشان دهد (۱۶).

References

1. Badouei MA, Zahraei Salehi T, Rabbani Khorasgani M, Tadjbakhsh H, Nikbakht Brujeni G. Occurrence and characterisation of enterohaemorrhagic *Escherichia coli* isolates from diarrhoeic calves. Comp Clin Pathol. 2010;19:295-300.
2. Kargar M, Homayoon M. Outbreaks of infection sources and antibiotic resistance in EHEC strains among children under 5 years old in Marvdasht. Medical Sciences Journal of Islamic Azad University Tehran Medical Branch. 2010;19:268-73 [In Persian].
3. Mora A, Blanco M, Blanco JE, Dahbi G, Lopez C, Justel P. Serotypes, virulence genes and intimin types of shiga toxin (verocytotoxin)-producing *Escherichia coli* isolates from minced beef in Lugo (Spain) from 1995 through 2003. BMC Microbiol. 2007; 1(7):1-9.
4. Grant M, Hedberg C, Johnson R, Harris J, Logue C, Meng J, Sofos J, Dicks J. The significance of non-O157 shiga toxin-producing *Escherichia coli* in food. Food Protection Trends. 2011; 63:3-45.
5. Small DD. Evaluation of an amperometric biosensor for the detection of *Escherichia coli* O157:H7. Master's Thesis. The Department of Biological and Agricultural Engineering. Louisiana State University in Shreveport. Louisiana. USA. 2006. 1-93.
6. Turutoglu H, Ozturk D, GulerL, Pehlivanoglu F. Presence and characteristics of sorbitol-negative *Escherichia coli* O157 in healthy sheep faeces. Vet Med. 2007; 52:301-7.
7. Wu G, Carter B, Mafura M, Liebana E, Woodward M, Anjum M. Genetic diversity among *Escherichia coli* O157:H7 isolates and identification of genes linked to human infections. Infection and Immunity. 2008; 76(2):845-56.
8. Kargar M, Homayoon M, Yaghoobi R, Manookians A. Prevalence of virulence genes *stx1*, *stx2*, *hly* and *eaeA*

- بنیای میکروب‌ها، سال سوم، شماره اول، ۱۳۸۹، ارزیابی شیوع ژن‌های بیماری‌زای سویه‌های اشتباهیکل تولید کنندهٔ لیگا توكسین در فروشگاه‌های عرضه کننده آب میوه و سبزیجات در شهرستان شیراز، مرجان شاهابیل و همکاران with multiplex PCR from *E. coli* O157:H7 strains among children with acute gastroenteritis in Marvdasht. Iran J Infec dis and Trop Med. 2009; 44:7-12 [In Persian].
9. Fratamico PM, DebRoy C. Detection of *Escherichia coli* O157:H7 in food using Real-time multiplex PCR assays targeting the *stx1*, *stx2*, *wzyO157*, and the *fliCh7* or *eae* genes. Food Anal. Methods. 2010; 3(4):330-7.
  10. Kargar M, Heidary S, Abbasian F, Shekarforoosh S. Survey of prevalence and antibiotic susceptibility & verotoxin production of *E. coli* verotoxigenic (*E. coli* O157:H7) in raw milk of Jahrom cows. Iran J Infec dis and Trop Med. 2006;34:7-11 [In Persian].
  11. Vimont A, Vernozy-Rozand C, Montet MP, Lazizzera C, Bavai C, Delignete-muller ML. Modeling and predicting the simultaneous growth of *Escherichia coli* O157:H7 and ground beef background microflora for various enrichment protocols. App Environ Microbiol. 2006; 72:261-8.
  12. Kim JY, Kim SH, Kwon NH, Bae WK, Lim JY, Koo HC, et al. Isolation and identification of *Escherichia coli* O157:H7 using different detection methods and molecular determination by multiplex PCR and RAPD. J Vet Sci. 2005; 6:7-9.
  13. Namdar N, Tahamtan Y, Kargar M, Hoseini MH. Evaluation of antagonistic effect of probiotics *Bifidobacteria* spp. on *E. coli* O157:H7 *in vitro*. J Microb World. 2009; 2(3):161-168 [In Persian].
  14. Sproston EM ,Ogden ID, Wilson MJ. Slugs: potential novel vectors of *Escherichia coli* O157. Appl Environ Microbiol. 2006; 72(1):144-9.
  15. Kodaka H, Uesaka Y, Kashitani F. Nissui Glucose fermentative gram-negative rod identification system EB-20 gives a unique profile for typical non-sorbitol-fermenting *Escherichia coli* O157:H7. J Clin Microbiol. 2004; 42(1):354-8.
  16. Cooley M, Carychao D, Crawford-Miksza L, Jay MT, Myers C, Rose C, Keys C, Farrar J, Mandrell RE. Incidence and tracking of *Escherichia coli* O157:H7 in a major produce production region in California. PLoS ONE. 2007;2(11): e1159. doi: 10.1371/journal.pone.0001159.
  17. Alam MJ, Zurek L. Association of *Escherichia coli* O157:H7 with houseflies on a cattle farm. Appl Environ Microbiol. 2004; 70:7578-80.
  18. Blanco M, Blanco JE, Mora A, Rey J, Alonso JM, Hermoso M, Hermoso J, Alonso MP, Dahbi G, Gonzolez EA, Bernardez MI, Blanco J. Serotypes, virulence genes and intimin types of shiga toxin (Verotoxin) - producing *Escherichia coli* isolates from healthy sheep in spain. J Clin Microbiol. 2003; 41:1351-6.
  19. Osek J. Development of a multiplex PCR approach for the identification of shiga-toxin producing *Escherichia coli* strains and their major virulence factor genes. J App Microbiol. 2003; 95:1217-25.
  20. Uhlich, GA, Sinclair, JR, Warren, NG, Chmielecki, WA, Fratamico, PM. Characterization of shiga toxin-producing *Escherichia coli* associated with two multi-state foodborne outbreaks in 2006. Appl Environ Microbiol. 2008; 74:1268-72.
  21. Kargar M, Daneshvar M, Homayoon M. Surveillance of virulence markers and antibiotic resistance of shiga toxin producing *E. coli* O157:H7 strains from meats purchase in Shiraz. Iranian South Med J. 2011; 14(2):76-83 [In Persian].
  22. Kargar M, Daneshvar M, Homayoon M. Prevalence of shiga toxins, intimin and hemolysin genes of *Escherichia coli* O157:H7 strains from industrial ground meat in Shiraz. Journal of Shaheed Sadoughi University of Medical Sciences. 2011; 18:512-20 [In Persian].
  23. Callaway TR, Elder RO, Keen JE, Anderson RC, Nisbet DJ. Forage feeding to reduce preharvest *Escherichia coli* populations in cattle, a Review. J Dairy Sci. 2003; 86:852-60.

Evaluation of virulence genes of Shiga toxin producing *Escherichia coli* from juice purchase and vegetables in Shiraz

Marjan Shah Illi¹, Mohammad Kargar², Abbas Ali Rezaeian³, Maryam Homayoon⁴,
Mehdi Kargar⁵, Sadegh Ghorbani-Dalini⁶

¹M.Sc. Department of Microbiology, Arsanjan Branch, Islamic Azad University, Arsanjan, Iran

²Associate Professor, Department of Microbiology, Jahrom Branch, Islamic Azad University, Jahrom, Iran.

³Lecturer, Department of Microbiology, Jahrom Branch, Islamic Azad University, Jahrom, Iran.

⁴M.Sc. Department of Microbiology, Marvdasht Branch, Young Researcher's Club, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

⁵B.Sc. Department of Microbiology, Science and Researches Branch, Islamic Azad University, Fars, Iran.

⁶M.Sc. Department of Microbiology, Jahrom Branch, Young Researcher's Club, Islamic Azad University, Jahrom, Iran.

Abstract

Introduction: Shiga Toxin-Producing *Escherichia coli* (STEC) strains can infect humans via vegetal and animal food consumption and cause food poisoning with diarrhoeas, hemorrhagic colitis, haemolytic uraemic syndrome that can lead to death. The purpose of this study is isolation and identification of *Escherichia coli* O157:H7 virulence genes from Juice Purchase and vegetables in Shiraz.

Material and Methods: This cross- sectional study was performed on 89 samples of Juice Purchase and vegetables collected from Shiraz. Isolates were enriched in ECB with novobiocin medium in temperature 37°C. After, in order to examine the fermentation of sorbitol and lactose the CT-SMAC and VRBA media and the activities of β-glucuronidase of separated bacteria were examined using the choromoagar medium. Then, the existence of *E.coli* O157:H7 was confirmed with the spesific anti-serum. Finally, virulence genes *stx1*, *stx2*, *eae* and *hly* were tested by multiplex PCR and *rfb* O157 ang *flic* H7 were tested by single PCR.

Results: Out of all examined samples 69 (77.53%) sorbitol negative bacteria were separated that after evaluation with specific antiserum 21 (23.60%) *E.coli* O157:H7 was detected. The molecular markers, *stx1* genes in 3 samples and *eae*, *stx1* in 1 sample were detected.

Conclusion: Intensive studies of the sources, incidence, fate and transport of *E.coli* O157 near produce production are required to determine the mechanisms of pre-harvest contamination and potential risks for human.

Keywords: *E.coli* O157:H7, Multiplex PCR, Virulence genes.

Correspondence to: Mohammad Kargar

Fax: +98 711 6271547; Tel: +98 917 314 9203

E-mail: mkargar@jia.ac.ir

Journal of Microbial World 2010 3(1): 40-47